

ภาษา โ ปุ่นเต

ย ย เสียขงนกรอ้ง โ กระแต แต่แวดโ ดั่งในยามเย็นจนถึงมืดค่ำ รู้สึกหนักท้อง ขยับตัวยากนึกในใจว่า ถ้าตั้งชื่อลูกว่า โ กระแต โ น่าจะดี
คุยกับญาติที่เขามาจากเพชรบูรณ์เขารีบขัดคอทันทีว่ากระแตในภาษาเหนือ แปลว่า อ้อร้อ ของคนใต้ พ่อกับแม่เลือกชื่อลูกไม่ได้จนกระทั่งคลอด
ด้วยเจ็บท้องคลอดนานมาก ตั้งแต่ ๐๔.๐๐ นาฬิกา วันที่ ๑๑ สิงหาคม จน ๑๒.๐๐ นาฬิกา ๑๒ สิงหาคม ลูกถึงได้ยอมออกมาจากท้องแม่ ใครที่เคยคลอดคงรู้ว่า
หลังคลอดแม่จะเปลี้ยมาก เข้าวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ่อยังมีกรม มาบอกข้างเตียงว่า ตั้งชื่อลูกได้แล้ว ให้ลูกสาวชื่อ โ ต้อยโ เพราะเขา โ ตุ่มปะตุ่มต้อยโ
ดีแม่หัวเราะจนท้องคัดท้องแข็ง น้ำหน้าตาไหล พ่อทำหน้างมมาก ไม่เข้าใจว่าทำไมคนถึงหัวเราะกันใหญ่ กว่าจะตอบคำถามว่า คำว่า ต้อย หรือ ปู้ย เป็นศัพท์แสลง
เรียกอวัยวะของเพศหญิงของชาวภูเก็

ย ลูกสาว พุดได้ไม่เป็นแต่อยากพุด กำลังช่วยครูพับผ้าเช็ดหน้า ให้ชุกชุกตามประสาเด็กอนุบาล ครูตีมือเบา ๆ และบอกว่า โ การดีโ ลูกใจดี มาเล่าให้พ่อฟัง
พ่อยิ้มของผองใส เล่าให้แม่ฟังว่าครูชมลูก โ ขยันการงานดีโ แม่ต้องอธิบายใหม่ว่า โ การดีโ แปลว่า ยังไม่เข้าใจเรื่อง

ย

ย บ้านพักในป่าคูตี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ไกลผู้คน หาที่เลี้ยงให้ลูกได้ยากเย็น แสนเข็ญ ได้มาแล้วอยู่ ๑ อาทิตย์ ก็ไป เปลี่ยนหน้าบ๋อยราวกับนางเอกลิเก
แม่เลยบ่นกับลูกด้วยรำคาญว่า โ เด็กสาว ๆ เตี้ยวนี้ มันสั้นจริง ๆ เลยโ พ่อถามด้วยความเกรงใจว่า โ มันเป็นโรคอะไรหรือ? โ คงคิดว่าสั้น
เพราะเป็นโรคพาร์กินสัน ละมั้ง อันที่จริง แปลว่าใจแตก หลงระเริง เพลิดเพลินกับผู้ชาย

ย ลูกเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๒ กลับมาบ้านแล้วร้องขายหนังสือพิมพ์ เลียนแบบแป๊ะก๊ิม ชายชาวมุสลิมเป็นตำนานนักขายของภูเก็ต ชาย น.ส.พ. ทุกฉบับ
ช่วยงานสังคมจนรู้จักกันทั่วเกาะ โ ปักซ์ใต้เดลินิวส์ ไทยรัฐโ แล้ววนกลับ โ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ปักซ์ใต้โ เขาเพิ่งเฉลยให้ทราบตอนโตนี้เองว่าถ้าร้องขาย
น.ส.พ. ทั้ง ๓ ฉบับนี้ได้ จะได้วรรณยุกต์ ทั้งหมดของภาษาภูเก็ต ใครที่อยากเริ่มต้นพูดภาษา โ ปุ่นเตโ เริ่มต้นได้ที่นี้

ย ภาษาโ ปุ่นเตโ เป็นภาษาภูเก็ตที่ปนกับภาษาต่างชาติอื่นหลายภาษา แต่ผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียว หมดกลิ่นฝรั่ง แยก จีน ชนิดที่เจ้าของภาษานานาไม่เจอ
แม้แต่พูดภาษาจีนฮกเกี้ยน ก็ผสม โ ทองแดงโ จนเจ้าของภาษาตกใจ

ย โ ลู่ กุ้ย เอ เกี้ยโ ตั้งใจจะถามประโยคนี้เพื่อผูกมิตรกับเพื่อนชาวสิงคโปร์ หมายความว่า คุณมีลูกกี่คนคะ แต่ถามผิดกลายเป็น โ ลู่ กุ้ยเกี้ยโ แปลว่า
ลูกคุณเป็นผี คนถูกถามสะดุ้งโหยง แต่ดูหน้าคนถามยิ้มแย้มไม่มีตรี ก็เลยให้อภัย ภาษาฮกเกี้ยน ผสมผสานกันในภาษาภูเก็ตมากมายจนยกตัวอย่างได้ไม่ครบ
เพื่อนมาเยี่ยมเจ้าของบ้านดีใจทำกับข้าว โ ปุ่นเตโ ต้อนรับเพื่อน โ วันนีหว่าทำน้ำซุบ หมูฮ้อง คั่วหมูเคเคิม ทั้งโกเหลจายหมูต้ม ของหวานบีท่ายบายโก
เพื่อนต่างถิ่นคงดีใจถ้าทราบว่า อาหารวันนี้ ฉันท่าน้ำพริกกุ้งสด หมูพะไล ผัดหมูกับกุ้งเคเคิมอง แงจืดกะหล่ำปลี ไข่ตุ๋นหมูสับ ของหวาน ลอดช่องสิงคโปร์

ย โ พี่เป็กอยากตายโ ด.ญ. นุ่ม จีบปากจิบคอฟ้องคุณป้าผู้เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด คุณป้าตกใจ ย นึกง่าย หลานสาวคิดสั้นปลอบโยนถามว่า
ทำไมละหลานย ทำไมถึงพูดอย่างนั้นย ไม่เป็นมงคลเลยนะย หลานจาย เดียวแม่ก็กลับบ้านแล้วย คุณป้าพุดกับหลานสาวยืนยาวย เพราะนึกง่าย
หลานอยากตายจริงๆ อันที่จริงย หลานติดภาษากินภูเก็ตย โ อยากตายโ ย แปลว่า ตะกละ หลานหมายถึง พี่-เป็กย แยกขนมหนองนุ่กิน ตะกละจริง ๆ เชียว

ย โ ปราณีย เป็นย ผีย โ เพื่อนแก่ชาวกระบี่ย เขาล้อเลียนย ด้วยเพื่อนชาวกระบี่ย เขาไม่ทักทายย ว่า

ย โ เป็นผียโ เขาจะพูดว่า โ เป็นผือโ ถ้าชาวระนองเขาออกเสียงว่า เป็นผือหรือโ แต่ทั้งหมดถามด้วยไมตรีว่าHow are you ?ย
ท่านสุขสบายดีไหม?

ย ชาวภูเก็ต โ บายดี!โ ย ชาวสงขลา โ บายดีโ ย เสียง/โ สม.ย/โ สม.ในตำแหน่งท้ายคำ เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาภูเก็ต วิถีชีวิตชาวเกาะย
และอยู่ไกลฝั่งยากต่อการติดต่อคมนาคมขนส่ง ทำให้ภาษาภูเก็ตย มีลักษณะแปลกย จนบางคนถึงกับบอกว่า ภาษาภูเก็ตตลกย อันที่จริงย ภาษาภูเก็ตย
เวลาออกเสียงหน่วยเสียงสระยาว ซึ่งเป็นชุดของหน่วยเสียงสระ คือ จะมีเสียงพยัญชนะบางเสียง โดยเฉพาะ พยัญชนะ กิ่งสระตาม เช่น

- ย หนังสือย ออกเสียงว่าย ย หนังสือ
- ย ฝ่ามือ ออกเสียงว่าย ฝ่ามีย
- ย สะตือ ออกเสียงว่าย วูตีย

ย ภาษาของมนุษย์ย ที่พูดเพื่อสร้างสันติย และความเข้าใจอันดีของดงมาย และนำฟัง เพราะ ภาษาเลียนธรรมชาติ ล้อเลียนคลื่นลมชวนฟังถ้าพูดมีจิตใจดี
แต่ในทางตรงกันข้ามย ถ้าผู้พูดอารมณ์เสียย กรดเกรี้ยวและก้าวร้าวย ภาษาที่เปล่งออกมาย คงชวนหูย ชวนเศร้าหมองย ใครที่รู้ดีว่า
อารมณ์ไม่ดียให้ยี่ดถึงสุภาสิตหลวงพ่อกุณไว้ว่าย โ อดน้ำมนต์ไว้ลูก แล้วจะหายโกรธโ

ผศ. ปราณี สุกพิพัฒน์
สำนักศิลปวัฒนธรรม ย ย ย ย ย
สถาบันราชภัฏภูเก็ต

ย